

MATTERN JE POLETETEL IZ MOSKVE PROTI OMSKU

AMERIŠKI LETALEC, KATEREGA SO SKORO VSI SMATRALI ZA IZGUBLJENEGA, LETI PREKO RUSIJE

Letalec, ki je sklenil poleteti okolu sveta, je moral pristati na norveški obali. — Atlantik je preletel v štiriindvajsetih urah. — Ko je pristal v Moskvi, so ga Rusi navdušeno pozdravili. — Razdaljo med New Yorkom in Moskvo je premeril v 51 urah.

MOSKVA, Sovjetska Unija, 6. junija. — Znan ameriški letalec Jimmie Mattern, kateri se nahaja na poletu okolu sveta, je danes ob 1. uri (v ponedeljek ob šestih zvečer po newyorškem času) odletel proti Omsku v Sibiriji.

Razdalja med Moskvo in Omskom znaša 1450 milj. Sprva je nameraval pristati v Novosibirsku, pa se je premislil, ker tamkajšnje pristajališče ni primerno.

Letalca Post-a in Gatty-a, ki sta leta 1931, poletela okolu sveta v osmih dneh in petnajstih urah, je dosedaj prehitel že za pet ur.

Ko je dospel iz Osla v Moskvo, je spal samo dve uri. Ker je bil pri motorju mal nedostatek, je šele popolnoči poletel naprej.

MOSKVA, Sovjetska Unija, 5. junija. — Ameriški letalec James Mattern, katerega so že vsi smatrali za izgubljenega, je danes popoldne tukaj pristal.

— Izredno dobro se počutim, — le uro ali dve uri spanca potrebujem.

Ruski letalci so ga navdušeno sprejeli. Ko se je skopal in se dobro najedel, je legel k počitku.

Ko je odletel iz New Yorka, je imel nekaj časa zelo lepo vreme, ko se je nahajal nad Irskem, je pa zašel v silen vihar, vsled česar je moral izpremeniti prvotno smer. Pristal je na malem norveškem otoku, par milj od glavnega mesta Oslo. Ker je bil na binkočno nedeljo brzojavni urad zopr, niso mogli z otoka sporočiti njegovega prihoda. V Oslo je pozneje obnovil zalogo gazolina in odletel proti Moskvi.

— Zdi se mi kot da bi bil že doma, — je rekel letalcem in časniškim poročevalcem na letališču.

Drzni letalec je s svojim enokrilnikom "Century of Progress" preletel Atlantik v štiriindvajsetih urah; za polet iz New Yorka do Moskve je potreboval enoinpetdeset ur.

Ruski letalci so mu svetovali leteti preko Kazana, Sverdlovka, Novosibirska, Irkusta in Kabarovska, češ, da bo imel v tej smeri najugodnejše vremenske prilike.

Ko je dospel Mattern v Oslo, je bil zelo utrujen ter rekel, da je tekom poleta pojedel le dve oranži in izpil nekoliko vode.

— Ko sem opazil norveško obal, se mi je zdelo, da se nahajam nad Škotsko, — je pripovedoval. — Slednjič sem se prepričal, da je Norveška. Letel sem nad obaljo proti jugu, misleč dospeti v Oslo, pa nisem vedel, kje pravzaprav leži. Opazil sem peščeno obrežje ter z veliko težavo pristal. Šele tedaj sem se prepričal, da se nahajam na otoku, ki ima le dvajset prebivalcev.

SAN ANGELO, Texas, 5. junija. — V rojstnem kraju Jimmy Matterna je nastalo silno navdušenje, ko je sporočila Associated Press, da je letalec srečno preletel ocean in dospel v Moskvo.

WALLA WALLA, Wash., 5. junija. — Matternova žena, ki se nahaja tukaj pri svoji sestri, je rekla: — V skrbeh sem bila, ker ni bilo včeraj nobene vesti o mojem možu, toda upanja nisem izgubila. Ker je srečno preletel Atlantik, sem zatrdno prepričana, da bo uspešno završil težaven polet.

Mala antanta zadovoljna s pogodbo

GOSPODARSKA KONFERENCA

Predsednik Roosevelt je dal navodila ameriški delegaciji. — O vojnih dolgovih se bo razpravljalo v Beli hiši.

Na parniku President Roosevelt, 5. junija. — Uradno je bilo naznanjeno, da je predsednik Roosevelt naročil ameriškim delegatom na svetovni gospodarski konferenci v Londonu, da na konferenci ne razpravljajo o vojnih dolgu evropskih držav Ameriki. Z ozirom na stalno angleško trditve, da mora poravnava vojnih dolgov tvoriti poglavitni del vsake gospodarske konference je predsednik Roosevelt vztrajal pri svoji zahtevi, da je vojni dolg poseben problem, ki je le majhen del zmešanega gospodarskega položaja.

Na zadnji konferenci predsednika Roosevelta z delegati, predno so odptovali iz Washingtona, jim je predsednik naročil, da se izogibljajo razprave o tem predmetu v Londonu in je rekel, da bo o vojnih dolgovih razpravljali osebno v Beli hiši. To je tudi vzrok, zakaj je predsednik pridržal v Washingtonu nadomestnega državnega tajnika Raymonda Moleya do 15. junija, kateri dan zapadejo plačila vojnih dolgov. Moley natančno pozna vse dosedanje razmere glede vojnega dolga, državni tajnik Hull, ki je sedaj na potu v London, pa bo vso svojo pažnjo posvetil gospodarskim vprašanjem.

Ker ameriška delegacija ne bo v Londonu razpravljala o vojnem dolgu, prevladuje upanje, da se bo odplačilo dolga rešilo prijateljskim potom in to vprašanje ne bo vplivalo na razvoj gospodarske konference.

Poročila iz Washingtona na ladjo naznanjajo, da predsednik Roosevelt še kongresu ni ničesar priporočal glede nove carine, vsled česar so ameriški delegati v veliki zakletji, ker bo na gospodarski konferenci vprašanje glede carine najvažnejše. Delegati so mnenja, da je potrebno, da kongres dovoli predsedniku, da se pogaja s posameznimi državami glede carine in da jo ima tudi pravico znižati.

K temu je nek delgat pripomnil:

— Težko je prodati konja, ako ga nimaš. Delegati so mnenja, da je težko mogoče, da bi kongres še ta teden kaj odločil glede carine, vsled česar bo moral kongres svoje zasedanje raztegniti.

Delegati na krovu parnika President Roosevelt so sestavili resolucijo, po kateri je predsedniku dovoljeno zvišati in znižati carino, kakor nanesejo razmere z ozirom na druge države.

James M. Cox je bil imenovan za podpredsednika ameriške delegacije in se bo pridružil ostalim ameriškim delegatom, ko se prične konferenca 12. junija. Cox se je v petek odpeljal v Londonski park Olimpic.

DRŽAVA ILLINOIS ZA PREKLIC

Chicago, Ill., 5. junija. — Danes se je vrnilo v državi Illinois glasovanje, če naj prohibicija ostane, ali naj se jo odpravi. Nasprotniki prohibicije so zmagali v razmerju 10:1.

KITAJSKA JE DOBILA POSOJILO

Ameriška vlada je posodila Kitajski 50 milijonov dolarjev. — S tem bo Kitajska kupila v Ameriki bombaž in pšenico.

Washington, D. C., 5. junija. — Reconstruction Finance Corporation je naznanila, da je kitajski narodni vladi dovolila kredit v znesku \$50,000,000 za nakup ameriškega bombaža in pšenice.

Tri četrtine tega zneska bodo porabljene za nakup bombaža, ostane pa za nakup pšenice. Blago bo kupljeno na odprtih tržiščih in ga bodo vozile ameriške ladje, ako bodo na razpolago.

Po sedanjih cenah bo ta kredit zadostoval za nakup 900,000 bal bombaža in 15 milijonov bušljev pšenice. Kitajska pa bo mesto pšenice kupila tudi moko in pri tem bodo vračunani stroški za mlenje. Ta nakup bo razdeljen na dobo več mesecev.

Ta kredit je bil dovoljen z odobrenjem predsednika Roosevelta in pogodbo je v imenu kitajske narodne vlade podpisal kitajski finančni minister T. V. Soong tekom svojega obiska v Washingtonu na potu na svetovno gospodarsko konferenco v Londonu. Pogajanja za to posojilo so se pričela že pred šestimi meseci.

Za posojilo bo Kitajska plačala 5 odstotkov obresti in plačilo dolga zapade v treh letih.

Po vladni odrebi ima Reconstruction Finance Corporation pravico dovoliti tujim državam posojilo za nakup ameriškega blaga.

Ze prej je kitajska vlada od Federal Board kupila 15,000,000 bušljev pšenice na upanje in je do sedaj še plačala vse obresti.

Od tega posojila bosta imeli dobiček obe državi, kajti Združene države bodo prodale svoje velike zaloge žita, Kitajska pa bo s tem gospodarsko podprta, kar bo v mnogem oziru vplivalo tudi na druge države.

Kot jamstvo za to posojilo je Kitajska ponudila davek na tobak, moko, bombažev sukanec, vzgaličce, cement in druge predmete, za kar je Kitajska prejela na carini za leto 1932 okoli \$22,000,000.

Kitajska bo plačala vso prevozno in druge stroške iz ameriških pristanišč.

NADVOJVODA SE JE ZOPET OŽENIL

Berlin, Nemčija, 4. junija. — Prejšnji avstrijski nadvojvoda Leopold Woelfling, star 65 let, in gospa Klara Hedvika Pavlovski sta bila tiho poročena v mestni hiši v Nieder Schoeneweide. To je Woelflingova tretja ženitev. Njegovata je stara 39 let.

Nekaj časa je Leopold Woelfling mirno živel v Berlinu. Vsem naslovom in pravicam kot avstrijski nadvojvoda se je odpovedal leta 1904. Po vojni so prišli zanj hudi časi. Nekaj časa je bil vrtar v nekem dunajskem hotelu, pozneje pa je imel tagovino s jestvinami.

SPOR MED BOLIVIJO IN PARAGVAJEM

Obrnila se je na Ligo narodov. — Nevtralna komisija bo razpuščena. — Bolivijski delegat bo odptoval v Ženevo.

Washington, D. C., 5. junija. — Bolivijska vlada se je odločila, da pripozna Chaco odbor Lige narodov kot glavno skupino za bodočo razpravo za poravnavo spora med Bolivijsko in Paragvajem in za uravnava meje med obema državama. Ta sklep bo sporočen Franku Whitte, predsedniku washingtonskega odbora nevtralnih držav. Bolivijski poslanik v Washingtonu Enrique Finot je prejel navodila, da čim prej odptuje v Ženevo.

Diplomatični krogi so vsled te odločitve bolivijske vlade mnenja, da bo nevtralna komisija, ki sestoji iz zastopnikov držav Colombia, Cuba, Mehika, Uruguay in Združenih držav, razpuščena. Mnogi delegati teh držav so že več mesecev bili prepričani, da je malo upanja, da bi komisija mogla kaj doseči.

Paragvaj je že v decembru odklopil svojega zastopnika pri tej komisiji. Ker je sedaj tudi Bolivijska prepustila rešitev spora Ligi narodov, nima dosedanja posredovalna komisija nikakega pomena in se bo morala raziti.

Buenos Aires, Argentina, 5. junija. — Pred tremi tedni je paragvajski predsednik Eusebio Ayala izjavil, da obstoji vojno stanje med Paragvajem in Bolivijsko. Ta izjava je imela namen hitro skončati do tedaj nenapovedano vojno, ki je trajala že 11 mesecev, ker je paragvajska vlada upala, da bodo sosednje države zapre mejo za pošiljanje orožja v Bolivijsko.

Danes se nahajajo obe državi še vedno, kot do sedaj, zelo oddaljeni od miru. Toda paragvajska napoved vojne je imela za posledico vroče boje, ki so zahtevali okoli 3 tisoč mrtvih in ranjenih na obeh straneh.

Diplomatični odnosi med Bolivijsko in Argentino so postali napeti, ko so bolivijski aeroplani bombardirali paragvajsko pristanišče Puerto Casado, kjer je bila poškovana argentinska lastnina.

Upanje za mir med obema državama se sedaj nahaja v rokah Lige narodov, toda Bolivijska in Paragvaj tudi sedaj vztrajata pri istih pogojih za mir, kakoršne sta stavili komisiji nevtralnih držav pred enim letom.

Nazvle hudim bojem in velikim izgubam dosedaj nobena država ni pokazala nikakega uspeha.

Paragvajsko uradno poročilo pravi, da je v bojih za trdnjavo Herrera padlo 1500 Bolivijscev. Paragvajci pa so imeli 50 mrtvih. Bolivijsko poročilo pa pravi, da je padlo 800 Paragvajcev in da je bilo ranjenih 1000 paragvajskih vojakov v bojih za trdnjavo Corrales.

SMRT SLAVNEGA DIRIGENTA

Milan, Italija, 5. junija. — Danes je umrl tukaj v starosti enoinpetdesetih let slavni italijanski dirigent Geatano Bavagnoli, ki je bil leta 1915 dirigent Metropolitan Opere v New Yorku.

NEVARNOST NADVLADE ŠTIRIH VELESIL JE ODSTRANJENA

PRAGA, Češka, 5. junija. — Razprava v časopisu glede poročila konference Male antante, ki ima ravno sedaj svoje seje v Pragi, kaže, da so zastopniki držav Male antante zadovoljni, da je antanta ušla veliki preteči nevarnosti.

S tem, da je Mala antanta mirno sprejela načelo pogodbe štirih držav na podlagi zagotovila Francije, so države antante pokazale, da so prepričane, da je pogodbi odvzeto želo, katero sta skušala vrniti v pogodbo Benito Mussolini in kancler Hitler.

Z zagotovitvijo in jamstvom, da zadane pogodba samo vprašanja štirih pogodbenih držav, izjavlja Mala antanta, da so bile izpolnjene vse zahteve njenega protesta z dne 25. marca. Ogrčenje štirih velikih držav, da bi bil izvajan pritisk na Mala antanto za premembo versailske pogodbe, je odstranjeno.

Po svojem povratku iz Rima je ministrski predsednik McDonald v poslanski zbornici 23. marca izjavil, da imajo male države pravico do zaslišanja pri velikih državah, kadarkoli pridejo v poštev kake važne njihove zadeve. S pomočjo Francije je Mala antanta nadomeščena z jamstvom, da se bodo velike države brigale za svoje lastne zadeve.

S ponovno zagotovitvijo Francije proti premembi državnih meja, Čehoslovaška, Jugoslavija in Rumunska upajo, da bo pogodba štirih držav samo navidezno potrdilo želje po premembi mirovne pogodbe, ne pa mogočno sredstvo za njeno premembo.

Nazvle temu pa je v teh treh državah nastala nekaka hladnost do Francije, četudi se uradno zatrjuje, da se je to prijateljstvo utrdilo in poživilo.

Časopisje tudi vprašuje, kakšen je položaj glede Poljske, kajti naznanilo pogodbe je imelo neposredno posledico, da se je Poljska nenadoma približala Mali antanti. Vodilna češka lista "Narodni Politika" in "Narodni Listy" opozarjata, da poročilo Male antante omenja Poljske.

Listi pravijo, da je najbrže Francija dala Poljski isto pojasnilo in zatrdilo in vprašujejo, kaj vsebuje še neobjavljena pogodba, da Poljska še vedno ostaja v trdovratni opoziciji.

Poljska najbrže smatra pogodbo še vedno za "zakrito napoved vojne", kakor so pogodbo označili zunanji ministri Male antante v svoji spomenici z dne 25. marca, četudi je sedaj Mala antanta zadovoljna, da pogodba ne veže pogodbenih držav, da razpolagajo s pravicami drugih držav, ali pa da bi bile kot diktator manjšim državam.

Proti priporočani premembi versailske pogodbe je Mala antanta v februarju sklenila novo pogodbo; obenem pa je bila ta pogodba tudi naperjena proti Hitlerjevemu fašizmu. Mala antanta je postavila tudi stanovitni tajniški urad, ki bo imel zamenoma svoj sedež v Pragi, Beogradu in Bukarešti ter upa s tem pridobiti moč v Evropi.

Mala antanta tud sedaj izdeluje načrt za skupni gospodarski program ter namerava postaviti stalni gospodarski svet, kar bo ojačilo antanto.

NAPIS ZOPET ODSTRANJEN S KNJIŽNICE

Stari spor zaradi napisa na knjižnici obnovljen. Delavec je že drugič razbil pročelje.

Bruselj, Belgija, 5. junija. — Bivši poslovodja pri zidavi svetovno znane knjižnice v Louvainu, ki so jo Nemci med svetovno vojno porušili, Edmond Morren, je zopet razbil pročelje knjižnice, kakor pred petimi leti.

Napis, katerega je nameraval postaviti na pročelje knjižnice ameriški arhitekt Whitney Warren, je belgijsko najvišje sodišče zavrglo.

Napis bi se imel glasiti v latinščini kot večni spomin na podvigjanost Nemecev svetovni vojni: "Furore Teutonico diruta; dono Americano restituta". (Uničeno po nemški podvigjanosti; postavljeno po ameriški darežljivosti).

Morren je splezal na pročelje in velika množica ga je opazovala, ko je s kladivom razbil pročelje. Ko je prišel Morren zopet na ulico, se je predal policiji z besedami: "Sedaj vidite, da je še nekaj pravih Belgijcev".

Ko je Morren prvič razbil pročelje, je bil obojen na tri mesece ječe, toda kazen mu je bila odpuščena.

Po vojni je bil na Amerikane izdan poziv, da s svojimi prispevki pomagajo sezidati porušeno knjižnico. Ameriška javnost se je temu pozivu velikušno odzvala. Za zgradbo je bili zbran ameriški arhitekt Whitney Warren.

Belgijski kardinal Mercier je prosil Warren, da na pročelje vklepe napis, ki bo svaril narode pred takim početjem in bo v kratkih besedah povedana vsa njegova zgodovina. Tedaj je Warren zamislil gori omenjeni napis.

Ko je bilo knjižnica končana, je po celi Belgiji nastal spor zaradi napisa. Zelo močno je bilo mnenje, da je napis preveč oster za Nemece. Slednjič je najvišje sodišče razsodilo, da ostane pročelje brez napisa. Bolj goreči narodnjaki pa so zahtevali določeni napis in ker napisa ni bilo na pročelju, ga je 17. julija 1928 Morren razbil.

Warren se je vklonil razsodbi sodišča in je na pročelju opustil za Nemece žaljiv napis. Tedaj pa je izjavil, da bo pročelje zopet porušeno, češ, da je tako belgijsko javno mnenje. In sedaj so se njegove besede zopet izpolnile.

NEVTRALNA ZONA ZASTRAŽENA

Peking, Kitajska, 5. junija. — Oblasti so danes objavile, da bo nevtralno zono v severnem delu Kitajske stražilo petindvajset tisoč kitajskih policistov. Policisti bodo nastopili službo, ko se bodo umaknili Japonci za kitajski zid.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Bakser, President L. Benedik, Treas. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 215 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates: In celo leto vsaj za Ameriko in, Za New York za celo leto, Za pol leta, Za inozemstvo za celo leto, Za pol leta.

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Doplac brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališke naznani, da hitreje našdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3878

HITLERJEVSKI NAVAL NA GDANSK

Zmaga nacionalnega socializma v Nemčiji tudi v Gdan- sku ni ostala brez odmeva, kjer so bila že prej, kakor povsod v Vzhodni Prusiji, tla zelo ugodna za ultranacionalistične struje. Ker pa je mesto pod upravo komisarja Lige narodov, in je zato udar po berlinskem vzgledu nemogoče, je nacionalni socializem sklenil, da se na navidezno "zakomiti" način polasti oblasti. V to svrhu je bil razpuščen mestni svet. Že sedaj pa so Hitlerjevi čisto po rajhovskih metodah napeli vse sile, da bi volitve izpadle v njihovo korist in da bi potem postali absolutni gospodarji mesta.

V resnici pa je svobodno mesto Gdansk že danes čisto v rokah nacionalnih socialistov.

Novi duh, predvsem pa strah pred preganjanjem, če bi prišli na oblast hitlerjevi, tira vedno večje množice v njihov tabor.

Poleg tega so tudi vsi višji uradniki Hitlerjevi pristaši in izvajajo najhujši pritisk na podrejeno osebje. Tako je pred kratkim celokupna policija prestopila k nacionalnemu socializmu. Najmočnejša uradniška organizacija, cariniki, so si izvolili hitlerjevski odbor, takisto poštarji in železničarji.

Ker je Gdansk svobodno mesto pod mednarodno upravo, so mu bili sicer prihranjeni oni silni politični potresi, ki zadnje čase pretresajo nemško državo.

Toda ozračje je tudi tam tako zastrpljeno, da pride dnevno do spopadov in pobojev, ki jih povzročajo nacionalni socialisti, tako da imata komisar Društva narodov in poljski odstopnik, odkar je prišel v Nemčiji na oblast Hitler, vedno polne roke dela.

Množe se politični umori in napadi na žide. Tudi v Gdanku so poskušali z bojkotom židov in že večkrat so bili posetniki židovskih trgovin ali gostiln napadeni.

To vse pa naj služi le za uvod k prihodnjim volitvam, o katerih je izjavil ravnatelj policije, senator Hiniz, da morajo končati ugodno za nacionalne socialiste, če ne zlepa, pa "z drugimi metodami".

Za rojstni dan je gdanska policija poslala Hitlerju udanostno brzojavko, v kateri ga naziva "voditelja vseli Nemcev", tudi onih, ki žive izven meja nemške države.

ONIM, KI POŠILJAJO DENAR V DOMOVINO,

namanzamo, da je mogoče poslati vsoto do sto dolarjev brez vsake izjave, v kako svrhu je denar namenjen. Tozadevna odredba je bila dne 17. marca odpravljena. Kdor hoče poslati več kot sto dolarjev, naj podpiše spodnjo izjavo in naj nam jo pošlje z denarno pošiljateljico.

DECLARATION FOR MONEY ORDER

I herewith declare that Money Order No. _____ is sent by me for the purpose of _____

and is not intended for the purpose of speculation, placing savings or making investment in a foreign country. I certify that this transaction in no way contravenes the act of March 9th, 1933, the executive order of March 10th, 1933 or any regulation issued thereunder.

(Purchaser's Signature)

(Date)

NI BOMO TOČNO IN HITRO IZVRŠILI VSAKO POŠILJATEV SLOVENIC PUBLISHING COMPANY. "Glas Naroda" 215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Little Falls, N. Y.

Vsak dan sem pričakoval, kdaj bom slišal kako poročilo iz Little Falls, pa kar nič ne bi. Pa saj vem, vsak si misli: dobrega ne morem poročati, slabega se pa ne izplača, zato ker je povsod enako. Z delom je bolj slabo tukaj, kar pa Slovencev dosti ne briga, naj bo še tako huda kriza in depresija. Večkrat se radi malo razveselijo, da pozabijo in da jim pridejo druge misli v glavo.

27. maja je priredilo društvo Slovenskega Doma na Danube St. veselico, bilo je prav izvrstno. Samo žal mi je, ker sem prišel tako pozno. Takoj, ko sem vstopil, me že eden vpraša za vstopnico. Vprašal sem ga, koliko da stane. Odgovori mi: Samo 50c. Plačal sem in začel sem se pomikati tja, kjer jih je bilo največ. No, saj bom kar popravici povedal, da ne bo katerega skrbelo, namreč tja, kjer se je dobra kapljica delila, da se je lahko žejna pogasila.

Ali tudi tam sem se hitro naveličal. Začel sem se pomikati naprej proti veliki dvorani, kjer se je vse sukalo in vrtilo staro in mlado. Samo kruljčevga nisem nonega videl. Začel sem si misliti, ali je za stopiti mednje ali ne. Še enkrat sem se podal k hari, in potem pa tudi jaz nisem bil več tako hudo kruljev, saj misli si nisem. Kar lepo sem se pomešal med nje in začel sem jih posnemati in se vrteti z njimi vred. Muzikante smo imeli izvrstne. Mr. John Zorec je raztezal harmoniko, da je kar naprej zijala, poleg sebe je imel pa še dva pomagajca, da sta mu koražjo dajala. Tako smo se zabavali do jutra. Seveda proti jutru pride pa vse bolj zaspani in žalostno, pa ne vem zakaj, ali ga je premalo ali preveč. Po mojem mnenju gotovo skoraj zadosti. Jaz sem si bil začel misliti, da proti jutru bolj kava pripada kakor kaj drugega. In res, kmalu sem bil pri nji. Tam sem zapazil pa tudi klobase, ki jih je imela pod komando Cenečka Katra. Ko sem zapazil klobase, sem pa popolnoma na kavo pozabil. Ona me je takoj vprašala, če hočem eno? Jaz ji prav mило odgovorim, da samo ena bo malo premalo, za kaj so dobro majhne. Koliko jih pa hočeš? — me vpraša. — Seveda me je bilo pa sram povedati in sem bil kar lepo tiho. In res ta dobra ženica mi je dala kar tri. — Na — reče, — boš pa še za jutri imel. — Ampak niso bile velike. Jaz vem, ko bi bil Zgaga tukaj, bi moral še eno vzeti, da bi imel polna usta, ali vsajeno dobro so bile.

In zdaj pa, ko nimam priložnosti se ji zahvaliti, se ji moram pa v listu in se priporočim za drugič. Pa ji tudi ne bom zameril, če mi jih bo dala za dva dni naprej, ker bile so izvrstno napravljene. Na veselici je bil tudi narčec Mr. John Schwansiek iz Salisbury Center, N. Y. Imel je seboj svojo sopogo in videl sem tudi njegova dva sinova, ko sta se veselila in vsaki svojo vrtila. Ker mi čas ni dopuščal, nisem mogel nič govoriti z njim. Samo enkrat sem začel gledati naokoli, kje so. Eden mi pa odgovori, da so šli proti domu. Zdad pa sam ne vem, koliko svetilk je videl pri avtomobilu, ali eno ali dve ali štiri. Mogoče pa tudi nobene, zakaj jutro je bilo megleno.

Navzoča sta bila tudi dva moja prijatelja, gozdarja, ki sta pred nekaj dnevi prispela iz države Maine, Floyd in Tony. Seveda, ker gozdarjem ni tako hitro dovolj, smo pa po vrhu cele noči pa še cel dan priložili. Toliko časa, dokler se nismo vsega naveličali. Naenkrat pa reče Tony: — Nam bi bilo treba malo zraka dobiti, da bi se nam malo oči odprle. In že smo bili domeni. Hitro se vsedemo v avtomobil in začeli smo se spraševati, v katero stran gremo po zrak. Odgovorita: — Kamor hočeš, tja vozi. In res smo se tako dolgo vozili, da smo vse dobili, samo zraka ne. Floyd začne godrnjati nad menoj, da prehitro vozim. Potem pa se Tony začne godrnjati. Saj vem, kaj si je mislil: da bi le še enkrat ustavljal, da bi si s čela pot obrisal.

In vendar smo vse srečno končali. Po vsem tem veselju me še danes glava boli, pa saj mislim, da ne samo mene. Tony Prijatelj je imel tudi težke noge in večjo glavo kakor jo je imel dan poprej. Pozdravim vsaj prijateljem in čitateljem, Glasu Naroda pa želim mnogo uspeha.

F. U.

Barberton, O.

V nedeljo dne 11. junija priredi zabavni klub "Kras" nadvse prijeten piknik na zapadni strani Barbertona, in sicer na znani farmi naprednega Slovence Mr. J. Moharja.

S tem se najljubneje vabi enjene Slovence in Slovenke kakor tudi brate Hrvate iz Barbertona in okolice in od drugod, da se piknika v velikem številu udeležite, za kar vam ne bo žal. Jodi in pičje bodo prvostvorne. Kar na žaklje bo vsakovrstne zabave in smeja. Za plesa željne bo pa skrbel domači dobro nam znani godec Mr. John Špetic.

Tem potom tudi prav prijazno vabim gospoda Petra Zgago, pa da se ne bo zopet izgovarjal, da se je za tako dolgo pot treba namazati s terpeninom.

Torej nasvidenje v nedeljo dne 11. junija na zgoraj omenjeni farmi.

Za odbor: Josip Ujčič.

SVET, KI SE POTAPLJA

Anton Gavriljuk, pariški dopisnik "Večerne Moskve", piše o siljajnem plesu v neki aristokratski hiši S. Germainjski četrti. V sobi za bridge je videl pri eni mizi tri dame. Ena je imela nošo "Lačne matere", s cipkami in s svilo je posnemala cape revežev. Druga je nosila obleko z geslom "Oglodana kost" v vrednosti 10.000 frankov. Tretja v noši "Obešenke" iz belega baržuna je imela na vratu en meter in pol dolgo vrv iz rožnatih biserov. Med tem ko so zunaj v temi in mrazu stradali ter gledali kosti proletarci, so se zabavale plemenite dame nad njih nesrečo. Pri razkosni večerji so uživale ječebice, zrezke "brezposelnih" in belušne "prenočišče pod mostom". Višek gnusnosti je pomenila sladka jed z noslovom "Obap". V veliki hiši iz sladoleda je sedel bolni očesredi razenpanih otrok. Vse je bilo paretjeno iz marcipana. V kotu je ihtela iz pomarančnih kosov sestavljena mati. Jed je izvala viharno navdušenje pri povabljenih, ki so je pohrustali do zadnje drobtinice. Ta grozna slika bo nedvomno še bolj vnela sovraštvo do kapitala, ki ga netijo v Moskvi.

Naši v Ameriki.

Preminula je v Clevelandu po dolgo trajajoči bolezni Marija Žabnikar, rojena Toman, stara 65 let, doma iz vasi Trnje, fara Krašnja.

— Mike Tarko, star 18 let in Frank Shoutok, 19 let slovenska fanta iz Collier, Pa., sta utonila, ko se je prevrnil čoln, v katerem sta se vozila z dvema tovarišema. Prejšnji večer sta dobila diplomu kot graduiranca srednje šole. Oba mladeniča sta bila zelo priljubljena in njunega pogreba se je udeležilo veliko ljudi.

— V Wineryard, O. je umrl Fr. Straus, star 60 let. Doma je bil iz Kucenberga pri Žužemberku na Dolenjskem.

— Prof. dr. E. L. Miloslavich, odlični milvaški rojak in eden največjih patoloških v Ameriki je bil te dni poklican na Ontonagon v okolici Calumeta, Mich., da preišče ostanke najdenega trupla, katerega so našli otroci v pritličju stare bolnišnice v naselbini Mass rudnika. Dr. Miloslavich je pronašel, da je bila ženska stara okrog 30 let, da je umrla naravne smrti in da je njeno truplo, predno je bilo razteleseno, bilo namočeno v presemačijski tekočini. Njegovo mnenje je, da je kak zdravnik truplo raztelesil v svojo eksperimentacije. Pozneje je kose zmetal v kovčeg in mogoče pozabil na nje. Truplo je ležalo v kovčegu že najmanj 15 let. Ker ni mogel noben zdravnik v okolici podati bolj natančneje izjave o najdenem truplu, so poklicali na pomoč Dr. Miloslavicha, ki je po pregledu izdal gornje poročilo.

28. maja se je dr. Miloslavich udeležil prireditve mladega Jugoslovskega Prosvetnega Kluba, ki se je vršila v Harmonie dvorani. Ob tej priliki je v svojem govoru omenil presenetljivo vest, da bo dal slovo Ameriki in se okrog 1. julija podal v staro domovino, kjer bo prevzel rektorski stol rednega profesorja zagrebške univerze.

— Policiji v West Allisu in v Milwaukee sta že dalj časa opazovali, da krožijo po okraju ponarejeni novi po 10c, 25c in 50c. Dolgo časa ni mogla priti na sled ponarejalca, dokler se 29. maja vestfaljskim detektivom ni posrečilo izslediti "kovačnice". Razkritje pa je prineslo Slovence precejšnje presenečenje. Policija je namreč aretirala 38-letnega rajaka Rudolfa Zidarja, ki je bil po naselbini precej znan, žal ne preveč z dobro strani. Bil je že zaprt za praznični radi kršitve prohibicije (obratoval je nekje dalj časa tajno pivovarno) a bil je znan tudi kot pretepač in suroveč. Še le 4. februarja letos je odsedel enoletni zapor radi napada in nevarne ranitve nekega drugega rajaka. V zaporu pa se je sedaj navadil še neke druge obrti, ki bo zanj najbrže usodna za več let — ponarejevanja denarja. Te "pametnosti" se je naučil — kakor je na policiji sam izpovedal — od nekega drugega sojetnika ter se lotil dela, čim je zapustil jetniško zidovje. Za koliko baš je ponaredil tega drobiža, sveda ne bo priznal, toda policija ga drži odgovornega za več tisoč dolarjev pona redbe. Policija je ob odkritju v Zidarjevem domu v West Allisu, poleg orodja in "modelov" našla

Peter Zgaga

NEOBIČAJNI PARI.

Le malo je takih parov, da bi bila oba kot ustvarjena drug za drugega. V življenju sem naletel na čudna nasprotja: na stariče, ki so imeli čudovito mlade žene, in na staričeve žene, ki so se z mladimi fanti postavljale. — Pri tem igra denar poglavito vlogo — boste rekli — Bogatemu stariču je lahko dobiti mlado dekle, in priletna bogatinka si lahko mladega fanta privoščila. Je že res, toda ne vselej. Pogosto ne igra denar nobene vloge, ampak so drugi faktorji, ki družijo ljudi na tem čudnem svetu. Prav bi bilo, če bi se enako z enakimi družilo, pa to se le redkokdaj zgodi. Če vidiš ponosnega in postavnega

za \$40 ponarejenih desetice, šest ponarejenih poldolarskih novcev pa je našla pod viaduktom na 16. cesti, o katerih sumi, da so istotako iz Zidarjeve "delavnice".

Detektiv Dieckhoff, ki je prišel Zidarju na sled, je dejal, da ima informacije, po katerih je najmanj še par drugih oseb vedelo za Zidarjevo početje, vendar še ni dognano, ali so bile te osebe kriminalno soudeležene pri ponarejevanju oz. razpečevanju ali ne. Obstaja pa možnost, da bo sledilo še več aretacij. Zidar je bil postavljen pod \$10.000 bonda.

SKRIVNOSTNA AKCIJA AVSTRIJSKIH MONARHISTOV

DUNAJ, 22. maja.

Včeraj so se pojavile govornice, da je bivši prestolonaslednik Oton prišel v avtomobilu s francosko značko pri Kufsteinu preko avstrijske meje in da se mudi že več dni pod tujim imenom v nekem solnograškem hotelu. Baje so celo dognali, da je Oton Habsburški celo napravil izlet iz Solnograda na Dunaj. Tem vestem se je pridružila tudi trditve, da je imel bivša cesarica Zita v Baden pri Dunaju važne razgovore z avstrijskimi in madžarskimi legitimisti. Ob enem se je pojavila verzija, da je madžarski ministrski predsednik Goemboes prišel v soboto v Avstrijo same zaradi tega, da bi se udeležil zaupnih posvetovanj z avstrijskimi monarhisti in po možnosti tudi z Otonom in Zito.

V avstrijskih službenih krogih so vse te vesti demantirali kot izmišljene in zatrdili, da o kakem bivanju bivše cesarice ali bivšega prestolonaslednika v Avstriji ni nikomur nič znanega. Goemboes pa, da je prispel na Dunaj samo zaradi zasebne zadeve, zaradi birne svojizadeve, ki jo je v Avstriji odkril z odkritim zadovoljstvom sprejela Rooseveltovo poslanico. Avstrija leži v središču Evrope in je zato ed vsakega zapletljajaja najbolj prizadeta, pa ima tudi največji interes za vprašanje svetovnega mira. Avstrija je poklicana, da posreduje med celotno nemško kulturo, katere najstarejši in najodločnejši nosilec je bilo več stoletij baš avstrijsko prebivalstvo, in med drugimi narodi. Nova avstrijska ustava, ki jo vlada izdeluje bo povsem prežeta s pojmovanjem novega družabnega reda na podlagi stanovskih zastopstev. Izločitev parlamenta v Avstriji ni slučaj, temveč predstavlja mejo v organskem razvoju, ki vodi k popolnoma novi zgraditvi avstrijske države in novim oblikam zdravega ljudskega zastopstva. Tisolet dolgo se je na avstrijskih tleh odločevala evropska zgodovina, nad 600 let so vladali na Dunaju nemški cesarji ter posegali odločno v razvoj svetovnih dogodkov in zato ima Avstrija tudi pravico in voljo, da si sama oblikuje bodočnost in svojo svobodo.

ga moža, v družbi izžete, jezične in z vssemi slabostmi obdarjene zakonske polovice, se čudom čudiš: — Im, kje sta se pa tadva srečala?

Ali pa nasprotno: — Lepa in dostojanstvena žena, poleg nje pa krevska pokveka, da se je Bog usmili.

Kdo je zvezal te čudne pare, kje so se našli? Potemtakem mora biti resničen ribniški pregovor, ki pravi, da Bog ljudi pari. Krajincev pa buse.

V mojem rojstnem kraju je živelo dekle nebeske lepote. Lojzka ji je bilo ime, in ko se je zgodilo to, kar vam bom zdaj povedal, je bila stara petindvajset ali šestindvajset let. Ko ji je bilo šestnajst let, so se začeli oglašati prvi snubci. Vse je odločno zavracala in zavrnila. Ni imela ne prijateljev in ne prijateljic; sama je hodila svoja pota, možko in odločno, pogled uprt proti nebu, kot da bi iskala druga nekje v nebeskih višavah. Kaj so ji bili mar knapje, ki rijejo pod zemljo in klopjejo srebrno rudo? Kaj so ji bili mar cesarjski škrieci, ki so jo kakor večje obletavali? Bogatin gruntarskim sinovom, ki so ji poglali velika bogastva pred noge in jo prosili, naj jih usliši, se je prešerno in pomilovalno smejala.

Proti nebu je gledala, tam ga je iskala in tam ga je našla. Nekega jesenskega dne so prišli v Idrijo laški komedijanti. Na Starem trgu so razpeli šatoriče in kazali vsakovrstne kumšt. Stari Fumagali je ves teden oznanjal, da bo v nedeljo po veliki maši največja senzacija.

Ko je stopila v nedeljo Lojzka iz cerkve je bilo na trgu vse čeno ljudi. Kot ponavadi, je dvignila pogled proti nebu in zagledala med Goljove hišo in Staro ostarijo v višini dvajsetih metrov stapel mrad svetlolasi možki, oblečen v tesne hlače iz rmenne žide in v rdečo židano srtačo. Stopal je po vrvi kot da bi hodil po cesti ter pri tem uganjal take vragolije, da je že itak zijalasta Idrija dobesedno zijala. In tudi Lojzka je zajejala — menda prvič, odkar se je začela zavedati svojega deklitstva.

Komedijant je pronašel po vrvi svoja dva lepa otročiča, nazadnje je pa še svojo ženo naložil ter jo z otrokoma vred nosil nad glavami strmežih radovednežev.

Ko se je nazadnje prišel pokloniti in posloviti, sta se ujepla dva pogleda. Tako željno in hrepenceče ga je gledala čista in nedolžna Lojzka, da je čutil v vrtoglavo višino ogenj njenih oči.

Ko je bila že trda noč, se je vračal največji Saljavec in cinik, kar sem jih srečal bodisi v knjigah ali v življenju — enooki vpkojejni knap Janez Žebek — iz Zagodove gostilne po samotnem drevedu domov. Žebek je z enim očesom več in bolj natančno videl nego vsa zijalasta Idrija z eseni svojimi usti in očmi. In kar je videl, je bila njegova skrivnost, in skrivnost Lojzke, ki je kmalo nato začela bledeti in veneti, ter skrivnost laškega komedijanta, ki je že naslednjega jutra odpotoval v širni božji svet.

Po treh mesecih so stariši Lojzko zapodili. Bivši snubci so se ji posmehovali, njene tovarišice — Marijine device, — so zaničljivo pogledale vstran, če so jo srečale, liberalci in socialisti so pa podurdjali, kam dovede človeka terčjalstvo.

Nesrečnica je poiskala zavetja pri napol slepi in naglušni stari teti v Grapi. Vse dneve je preseдела na klopi pred hišo, gledala v tla, in strahoma čakala dopolnitve.

Nekega popoldne je prišel mimo Žebek, kateremu se imam zahvaliti za marsikatero domisljevo in od katerega sem se tudi precej enizma navzel. Nikdar mu pa ne bom odpustil besed, ki jih je rekel nesrečnici.

— No, kako je, Lojzka? — jo je hinavsko pozdravil.

Ona, vesela, da je že človek na svetu, ki je prijazen in usmiljen ž njo, je kar naravnost rekla: — Po pravici Vam povem, da me strašno skrbi, kaj bo.

— Ah, čemu bi skrbelo — jo je potolažil. — Nič hudega ne bo.

— Ali res ne?

— Seveda ne, saj bo vendar prišel otroček gladko in korajžno po vrvi na svet ...

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

CENE DINARJEM IN LIRAM SO TAKO NESTANOVITNE, DA JIH NE MOREMO NAVESTI.

Izplačila v ameriških dolarjih ostanejo neizpremenjena.

Table with exchange rates: IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH, Za izplačilo \$5.00 morate poslati \$ 5.75, \$10.00 \$10.85, \$15.00 \$16.00, \$20.00 \$21.00, \$25.00 \$26.00, \$30.00 \$31.50.

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.— SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA. Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH-SLOVENE NEWS-LETTER) \$2.00. Navzgor za pot. ENIGARNE "GLAS NARODA" 215 West 18th Street New York City

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PERZYNSKI:

TERMINOLOGIJA

Ponavljam tu doslovno zgodbi... Ali se spominjate časov iz leta 1906? Mi smo to imenovali rusko revolucijo...

življenje priskutilo. Ozlovoljen sem se in prodal posestvo... Že smo mislili oditi v Varšavo, tolažil sem se, da bom rešen vseh vaških skrbi...

"Kako morete tako nesramno govoriti? To ni nikaka tatvina, to je samo devalvacija!"... "Kraščani, kontribucije, revizicija, devalvacija!..."

Iz Slovenije.

Ivan Roškar umrl.

23. maja je umrl pri Sv. Juriju v Slovenskih gorah v starosti 73 let bivši poljedelski minister in narodni poslanec Ivan Roškar...

Podrobnosti o umoru starega učitarja.

22. maja popoldne je na Drstelskem vrhu storil žalostno smrt 72 letni učitar Jozef Petek...

godbo svoji vnukinji Ani, poročeni Pluškovici, ki pa je posestvo že prihodnje leto prodala zakoncemu Jožetu in Mariji Herič...

Staro sovražstvo je na strašen način izbruhnilo 22. maja popoldne, ko sta bila starec in mlada gospodinja sama doma...

Velik požar v Hajdini.

12. maja dopoldne okrog 10.30 je nenadoma nastal požar pri posestniku Marku Cestniku v Hajdini...

be pa sta dobila Marko Cestnik in neski njegov sosed. Škoda, ki jo je povzročil požar, znaša okrog 100.000 Din...

CESARJEVA SVAKINJA — KROJAČICA

V Monakovem je otvorila v hotelu "Pri štirih letnih dobach" modno krojačnico za dame grofica Franciška Wernbergova...

NAPOLEONOV MUZEJ V KAIRI

Egiptski kralj Fuad je sklenil osnovati v Kairi muzej, ki bo posvečen spominu Napoleona Bonaparteja...

VODNIJKOVE KNJIGE za leto 1934

lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam \$1. in knjige vam bodo poslane naravnost doma.

V življenju mladosti

Spisal FRANK TROHA (Nadaljevanje.)

Nekega dne je dospel iz Amerike neki moški v sosednjo vas. Nekje je čula, da je bil tudi on v tistem kraju kot njen mož...

je pa z vlakom odpeljala proti Dunaju. Še nikoli ni bila v tako velikem mestu. Po velikih težavah se ji je posrečilo, da je našla ulico in hišo...

pripeti tujcu, ki pride v veliko nepoznano mesto. Milka je vpoštevala Pepca svarilo in ji je pritrtila, da se ni treba nič bati...

GLEDAlišKA ORGANIZACIJA NA ŠVEDSKEM

Švedski prosvetni minister Artur Engberg namerava reorganizirati gledališko življenje v tej deželi in vlada je v ta namen sestavila odbor...

VOLKOVI IN GOSI POD ENO STREHO

Na hannoverskem tovornem kolidvoru Weidendamu so pobegnili iz navadnih zabojev volkovi, ki jih je bil nekdo iz Muenstra poslal v Skandinavijo...

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vseled naše dolgoletne skušnjave vam zamoremo dati najboljša pojasnila...

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU CO. 216 West 18th Street New York, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vel Slovenci v vaši okolici.

Vsakovrstne KNJIGE POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO se dobi pri "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y.

DEDŠČINA ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRELEDIL I. H.

37

Ven, paglavee, nikar se ne kaži kot bi bil kak zgleđen fant, drugače ti bom to pregnal! Nikar se nemešaj v zaveze, ki te prav nič ne brigajo. Za sedaj sem jaz tukaj gospodar in jaz bom določeval, kaj se bo zgodilo, razumeš — zavpije ježno.

Henrik ga za trenutek pogleda, nato pa se obrne in odide. Gre takoj v pisarno dr. Bernda in mu o nastopu vse pove.

— To je nesramno, da ne izpolni želje starega očeta. Ali ga k temu ne moremo prisiliti, gospod doktor? — zakliče ves jezen.

Ralf nekoliko pomisli, nato pa skomigne z rameni.

— Mogoče bi ga mogli k temu prisiliti, toda morali bi govoriti z notarjem, toda ne vem, ako naj bi vam k temu svetoval.

— Toda pomislite, gospod doktor, še vedno je možnost, da je moj stric Ludvik samo izginil in da še ni umrl. Mogoče še živi v kakem kraju in ne more izvedeti, da je njegov oče mrtev in da je njega postavil za dediča.

— Prav težko je misliti, da še živ. In — če hočete ravnatelj Mertensa v kaj prisiliti, česar ne stori prostovoljno, pridejo za vas samo neprijetnosti.

Henrik stisne pesti.

— Da sem tako brez vsake moči! Moja sestra je tudi vsa pota, da ta želja starega očeta ni izpolnjena. Naj bo brez uspeha ali ne, je vendar bila njegova želja. Nezaslišno je, da se ta nesramni človek za to ne zmeni.

Da je sedaj Henrik vodil v boj tudi svojo sestro, je skrbelo Ralfa Benda še tembolj. Sam bi najrajši z neba potegnil zvezde, da bi ji mogel izpolniti saj eno željo.

— Mogel bi poizvedeti, ako je mogoče ravnatelj Mertensa prisiliti, da izpolni željo pokojnika.

Predno je mogel Henrik odgovoriti, se vrata odpro in na pragu se prikaže Eva Marija. Še nikdar ni bila v pisarni dr. Bernda. Na prvi pogled je bila zelo razburjena.

— Ali je moj brat tukaj, gospod doktor? O, Henrik, saj si tukaj! Oprostite, gospod doktor, da pridem v vašo pisarno, toda s Henrikom moram takoj govoriti in sem mislila, da je tukaj.

Ralf zaradi tega nepričakovane obiska nekoliko zardi. Njegove oči mu žare in naglo ponudi Evi Mariji stol.

— Prosim, milostljiva gospica, sedite; velika čast je za ta prostor, da stopite vanj. Takoj bom odšel, da morete nemoteno govoriti s svojim gospodom bratom.

Zardela ga pogleda in proseče dvigne roko.

— Ne, ne, prosim, ostanite. — pravi Eva Marija, ko sede, — rada bi videla, da tudi vi slišite, kar imam bratu povedati. Vem, da vas je Henrik popolnoma poučil o našem družinskem življenju in vi ste vedno kazali za vse, kar se nas tiče, veliko zanimanje in tako boste tudi veseli tega, kar bom sporočila Henriku.

Henrik prime sestro za roko.

— Tako razburjena si, Eva Marija — menda vendar ne prinašaš kakih slabih novic.

— O, ne, Henrik, povem ti, nekaj zelo razveseljivega je — toda, žal, da prihaja prepozno, da ne more stari oče več tega slišati. Pomisli, kaj sem danes brala v časopisu — stric Ludvik je nedolžen šel v svet in je bil pognan v smrt. Ni bil Ludvik, ki je tedaj ubil mladega človeka; saj veš, da mama je stari oče povedal, da mu je stric Ludvik rekel, da ne ve gotovo, ako je on zadal smrtni udarec, da samo ve, da je samo on v celi družbi imel palico in da je vsled tega moral biti ravno on ubijalec.

— Da, da, Eva Marija; toda kako prideš na to, da je stric Ludvik nedolžen?

S tresočimi rokami odpre usnjato torbico in izvleče iz nje časopis. Ga razgane in ga ponudi bratu. Pokaže na nek članek, katerega je rdeče podčrtala.

— Tukaj, beri to, Henrik, beri glasno, da gospod doktor Bernd tudi sliši.

Henrik bere dotično mesto: "Pozna opravičba".

Svetnik dr. Natusius, ki je 18. avgusta po dolgi bolezni umrl, je na svoji smrtni postelji izpovedal, kar nekega nedolžnega operje vsake sumnje. Dr. Natusius je pred več leti pri nekem tepežu, v katerega je bil kot dijak zapleten s svojimi tovariši, nekega mladega človeka, ki je njega in njegove tovariše izžival, tako udaril s palico na sene, da je takoj mrtev padel na tla. Sumnja je tedaj takoj padla na mladega dr. inž. Ludvika Rodenberga, ki je ravno tedaj dokončal svoje študije in je bil z dr. Natusiusom v družbi tovarišev, medtem ki je bilo po mnenju svojih prijateljev edini, ki je imel pri sebi palico. Ta sumnja je bila tedaj neopravičena, toda dr. Ludvik Rodenberg tega niti sam ni vedel, ker je takoj nato pobegnil v inozemstvo in se je tako odtegnil aretaciji. Dr. Natusius je sedaj na smrtni postelji izpovedal, da je zadal on smrtni udarec, kajti tudi sam je imel pri sebi palico. Iz bojazni, da bi bil obdolžen uboja, je tedaj vrgel palico v reko. In nikdar ni sum padel nanj. Tako so splošno mislili, da je bil dr. Ludvik Rodenberg ubijalec in policija ga je zasledovala. Dr. Natusius se je boril sam s seboj, ako ne bi svojega tovariša opral napačne sumnje, toda ni prišel do nikakega zaključka. Čez nekaj časa je slišal, da se je dr. Ludvik Rodenberg na svojem begu v Južno Ameriko potopil s parnikom in da tedaj nikdo ni bil rešen. Ker njegovo priznanje mrtvemu tudi ne bi pomagalo, je ohranil dr. Natusius za sebe. Toda mnogokrat se je mučil in si sam očital, da je pustil, da je sum obvisel na mrtvem človeku. Da bi vse odkril, za to je dobil pogum šele na smrtni postelji in je s svojo iznovečeno izbrisal madež na Rodenbergovem imenu. Kot je znano, je pred kratkim oče dr. Ludvika Rodenberga, lastnik in ravnatelj svetovnoznanih Rodenbergovih tovarn, umrl. Zelo je obžaloval smrt svojega edinega sina in sedaj, žal, ne more več slišati njegove opravičbe. Zato smatrame za svojo lastno dolžnost, da s tem poročilom pripravimo k temu, da je ime dr. Ludvika Rodenberga oprano vsake sence.

Henriku se časopis pobesi in globoko vzdihne.

— O, Eva Marija, da stari oče tega ni mogel več doživeti! — pravi veseljen.

Eva Marija mu bolestno priklama.

— To je bila tudi moja prva misel, Henrik. Toda ne samo zaradi tega me je gnalo tu-sem. Pomisli vendar — ako stric Ludvik res ne živi kje na svetu — potrj pri misli, da je ubijalec — ali ni naša dolžnost, da storimo vse, da pride do njega vest o njegovi nedolžnosti?

Henrik ginjen in vprašujoče gleda Ralfa.

— Kaj pravite na to, gospod doktor?

Dr. Bernd je tedaj nepremično gledal v lepi obraz Eve Marije in se zgane. Iskrena je bila njegova želja, da ji pomaga in ji služi, zato nekoliko pomisli.

(Dalje prihodnjik.)

ŽIVLJENSKA MODROST STARIH MODRIJANOV

Nekoč je vprašal nekdo Diogena, vračajočega se z olimpijskih iger: — "Je bilo na olimpijskih igrah dovolj ljudi?" — Diogen je odgovoril: — "Gledalec mnogo, ljudi malo".

Isti Diogen je hodil po ulicah ves raztrgan in spet mu je nekdo dejal: — "Ljudje se ti posmehujejo". — Diogen je kar čisto nič v zadregi odgovoril: — "Zasmehujejo me ne".

Modrijan Antisten, ki je bil cinič, je živel pravo pasje življenje. Nič ni imel razen skodelice, iz katere je pil vodo. Zagledal je otroka, ki je pil vodo v pergišču. Vrgel je skodelico v stran in rekel: "Otrok me je poučil, da imam še nekaj odveč".

Antisten ni maral učencev. Kljub temu je prišel k njemu Diogen iz Liopie in ga poprosil, da bi mu bil učitelj. Antisten je poprijel za palico, a Diogen je mirno rekel: "Le udari, ne boš našel tako trde palice, da bi me odgnal, dokler govorim". Antisten ga je sprejel za šola.

Ezop je moral, ko je bil suženj, streči gospodarju Ksantu in gostom. Na mizo je moral prinesiti kar najboljšo jed. Ezop je kupal in pekel same jezike in govoril, da brez jezikov ni na svetu nič dobrega.

Drugo pot je moral Ezop streči z najslabšo jedjo. Spet je prinesel jezike in rekel: "Jeziki napravljajo na svetu največje nesreče".

Ko je modrijan Xantus kupoval Ezopa, mu je rekel: "Toda ti si grd človek". Ezop mu je takoj odvrnil: "Oho, ti si pa filozof. Misliš sem, da mora modrijan gledati na dušo ne pa na telo".

Nekoč so spet vprašali Diogena, katera žival je najvarnejša. Diogen je odgovoril: "Med divjimi obrekovavci, med krotkimi pa prilizovavci".

Ko so ga spet nekoč vprašali, kako se najbolj maščujemo nad sovražniki, je odgovoril: "S krepkostim življenjem".

Platon, ki je prav za prav početnik grške filozofije, je bil tako navdušen za modrovanje, da je imenoval gostijo umov.

Ciceron pa je rekel, da na svetu ni neumnosti, ki je ne bi bil trdil že kak filozof.

Modrijan in zakonodajavec Solon je dejal: "Staram se, a se ne prejestano učim".

Ko so Sokrat zatožili in se je pred sodiščem zagovarjal, je med drugim tudi povedal: "Življenje brez raziskovanja ni vredno človeka. Zaradi tega se ne bom, je njal ukvarjati s filozofijo, dokler bo v meni še dih življenja in moč v telesu".

Že stari Izokrat se je čudil, zakaj so bogati prej pripravljene pometati svoje premoženje v morje nego pomagati revnim, namesto da bi skušali spoznavno doseči splošno blagostanje.

Aristotel — vrhunec grških modrijanov, je rekel: "Siromaštvo povzroča upor in zla dela".

Diogen se je vrnil iz Sparte v Atene in je opomnil: "Prišel sem iz moških stanovanj v stanovanja žensk".

Poziv!

Izdajanje lista je v svezki z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

KUPČIJA S SUŽNJI NA DEBELO

Če ne more še Zveza narodov preprečiti vojne in uspešno posredovati med razkačenimi nasprotniki, je vendar storila človeštvu že mnogo dobrega. Na marsikaterem področju zasluži vse priznanje, a navadno je javnost malo informirana o tem njenem uspešnem delu.

Zveza narodov se n. pr. stalno bavi z vprašanjem suženjstva. Tako je ugodno rešila to zadevo v državi Liberija, v deželi črnece v severozahadni Afriki ob Gvinejskem zalivu. Liberija je tudi članica Zveze narodov, kljub temu se je še po vojni zopet razpaslo suženjstvo v tej državi. Zveza narodov je poslala v Liberijo posebno komisijo, enega Američana, enega Angleža, in enega Liberijca, ki so proučili suženjsko vprašanje v tej državi. Na podlagi njihovega poročila sta bila predsednik in podpredsednik Liberije prisiljena podati ostavko. Poročilo ugotavlja, da se je v Liberiji razpaslo suženjstvo, ki uporablja iste metode, kakor so bile v navadi red 100 leti. Značilno je, da se zaslužujejo ljudje sami domačini, ki so se povzpeli do oblasti in ki so se izžalali pri belokožnih, v prvi vrsti v Ameriki.

Kupčija s sužnji je bila po zakonu prepovedana, toda oblastniki so kmalu našli izhod za svoje grde posle. Že od nekdaj je bila navada, da so dolžniki zastavili svoje ljudi, ako niso mogli plačati dolgove. Zakon, ki prepoveduje kupčijo s sužnji, pa ne govori o zastavljanju ljudi, zato so to pomanjkjivost brezvestno ljudje takoj izrabili. Prvotno je v takšni kupčiji, to je v zastavljanju, veljal en moški 3 angleške funte, ena ženska pa 4 funte; pozneje se je ta cena dvignila za moške na 4 funte, za ženske na 6. Pri zastavi so napravili pravo pogodbo, ki so jo podpisale tudi priče.

Kupčija s sužnji je uganjal ravno debelo poštni ravnatelj Samuel Ross, dokler ni bil odstavljen na zahtevo Zveze narodov. Z vojaško silo je dal poloviti po več sto ljudi in jih prepeljati v Fernand Po, kjer so potreboval črne delavce. Ross je bil v mestu Monrovia, to je v prestolnici države, silno bogat človek. Imel je zveze navzgor in navzdol in tudi z vojaštvom. Ko je prišel nadzornik Sherman nadzorovat njegov poštni urad in ga je tam zalotil pri grdem poslu, je vsa zadevo javil vladi. Toda mesto da bi vlada odslavila Rossa, je odpustila iz službe Shermana, češ, da bi moral molčati. Tudi takratni podpredsednik Liberije se je bavil s tem čednim poslom in zlorabil ves svoj vpliv. Oblastniki so imeli posebno navado nagnati z vojaštvom na svoja posestva veliko število črnece, ki so morali obdelovati njihovo zemljo. Oblastniki so nesrečne mu ljudstvu pripovedovali, da so to državna posestva in da jih je treba obdelavati.

S prisilnim delom je hotelo vlada napraviti nove ceste po državi. Ljudje so morali s seboj prinesiti na delo tudi lastno orodje. Dobivali so silno slabo hrano. Jasno, da ni moglo v teh okoliščinah delo od rok. Uradniki so potem oddelili vsaki skupini določen kos ceste, ki so jo morali napraviti. Tisti, ki niso dela izvršili, so bili strahovito bičani. Vse to je odkrila komisija Zveze narodov. Ta je protestirala pri liberijski vladi, ki je končno vsaj trenutno napravila vred.

Liberijska vlada je nedavno sama prosila Zvezo narodov za posredovanje v drugi notranji zadevi vladne republike. Proti vladi se je uprla dolga vrsta plemen. Raven dveh plemen se ne napovedala vojno mestu Monrovia, kjer vladajo izobraženi črnece, po večini priseljeni iz Amerike. Uporniki so zažgali 24 vasi, 12.000 ljudi; moških, žensk in otrok, so izgnali iz vasi v puščavo, kjer ho bili brez strehe in brez hrane. Zveza narodov je tedaj poslala škota Mackenzieja v Liberijo, kjer je nastopil kot posredovalec med vlado in uporniki. Drzni škot je šel v tabor upornikov. Te je kmalu prepričal, da je bolje, ako se pomirijo. In res so mu izročili nad 500 pušk. Bil je sklenjen mir, ki so ga praznovali nato z velikimi slovnostmi. Pregnana plemena so se lahko vrnila z rupuščne mesti. V Liberiji je zavladal mir.

ZARADI JABOLKA

Ne navaden zločin je obravnavalo te dni porotno sodišče v Parizu. Na zatožni klopi je bila elegantna stara dama, obtožena umora svoje snaha. Josephina Gerin, tako se piše obtoženka, je lani 2. novembra z revolverjem ustrelila ženo svojega sina zaradi — jabolka.

Iz svetega pisma je znano, da sta bila zaradi jabolka Adam in Eva izgnana iz raja. Tu je bil dogodek nekoliko drugačen. 2. novembra lani je hotela Gerinova deliti jabolko s svojim sinom. Tedaj je prišlo do nesoglasja med njo in snah. Preprič se je stopnjeval od ure do ure in je dosegel ob pol 19. zvečer takšno stopnjo, da je tašča potegnila samokres in nstrelila obsoščeno sinovo ženo. Bajje sta se ženski pred činom sprli in si očitali vsakovrstne reči.

Zanimivo je bilo zasliševanje Gerinove, ki slabo sliši in je izjavila, da je izvršila umor zaradi teh očitkov. Sodnik ji je dejal, da je to vendar nemogoče, ker ni mogla slišati, če ji je snaha kaj rekla. Gerinova se je odrezala, da je snahi prečitala njene besede z ustnic. Vendar je priznala, da je že pred tem oklofutala snaho.

Porota jo je zaradi umora obsodila na dve leti ječe.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

- 7. Junija: Deutschland v Cherbourg Berengaria v Cherbourg
8. Junija: Augustus v Genoa Bremen v Bremen
9. Junija: Statendam v Boulogne Minn-waska v Cherbourg
10. Junija: Paris v Havre
14. Junija: Pres. Harding v Havre Majestic v Cherbourg New York v Cherbourg Aquitania v Cherbourg
15. Junija: Conte di Savoia v Genoa
16. Junija: Europa v Bremen Pennland v Havre Rotterdam v Boulogne
17. Junija: Britanik v Cabb Ile de France v Havre
21. Junija: Vulcania v Trst Albert Ballin v Cherbourg Manhattan v Havre De Grasse v Havre
23. Junija: Olympic v Cherbourg Minn-tonka v Havre Veendam v Boulogne
24. Junija: Champlain v Havre Rex v Genoa Bremen v Bremen
27. Junija: Leclanch v Cherbourg
28. Junija: Berengaria v Cherbourg Hamburg v Cherbourg
29. Junija: Conte Grande v Genoa
30. Junija: Majestic v Cherbourg Statendam v Boulogne
1. Julija: Paris v Havre Lafayette v Havre

NAJBOLJŠI SLOVENSKI ROMAN "GRUNT" (Spisal Janko Kač) kar jih je izšlo po svetovni vojni, ima v zalogi KNJIGARNA "GLAS NARODA" Cena \$1.50

... SKUPNA ... POTOVANJA pod osebnim vodstvom V LJUBLJANO SE VRŠE LETOS S SLEDEČIMI PARNIKI: "ILE DE FRANCE" preko Havre 17. JUNIJA Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane \$ 101.23 za tja in nazaj pa samo \$ 182.00 AQUITANIA preko Cherbourg 5. JULIJA Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane \$ 102.34 za tja in nazaj pa samo \$ 182.00 Dkor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasijo in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval. PIŠITE ŠE DANES NA: Slovenic Publishing Company TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

V JUGOSLAVIJO Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku PARIS 10. JUNIJA 1. Julija — 11. Avgusta ILE DE FRANCE 17. Junija — 7. Julija CHAMPLAIN 24. Junija — 15. Julija NIKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE Za pojasnila in potne liste vprašajte naše publikacijske agente French Line 19 STATE STREET, NEW YORK